

ENSI- JA
TURVAKOTIEN
LIITTO

KAROLIINA RÄTY – JOHANNA SAARINEN

©Teoskokonaisuus Karoliina Rätty, Johanna Saarinen ja Ensi- ja turvakotien liitto, 2014
Toimittanut Karoliina Rätty ja Johanna Saarinen, 2014
Sävel ja sanat kansanlauluja
Kuvitukset Karoliina Rätty ja Johanna Saarinen, 2014
Teksti Karoliina Rätty ja Johanna Saarinen, 2014
Painopaikka: —, Helsinki 2014
ISBN: —

Leikitään! -kirjanen on osa opinnäytetyötä Leikkikirjanen varhaisen vuorovaikutuksen ja kielenkehityksen tukemiseen turvapaikanhakijaperheessä. Diakonia-ammattikorkeakoulu.
Sosiaalialan koulutusohjelma. Kevät 2014.
Opinnäytetyö löytyy Theseus-julkaisuarkistosta.

LEIKITÄÄN!

Leiki lapsen kanssa. Puhu omaa kieltäsi.

TÄMÄN KIRJAN OMISTAA:

KUKKUU!

ONKO _____ TÄÄLLÄ? ON _____ TÄÄLLÄ!

HEI HEI!

A RAM SAM SAM

MAROKKOLAINEN KANSANSÄVELMÄ

F

A RAM SAM SAM, A RAM SAM SAM, KU-DI

4 C7 F

KU - DI KU - DI KU - DI KU - DI RAM SAM SAM.

F

ME TÄS - SÄ, ME TÄS - SÄ, KU - DI

9 C7 F

KU - DI KU - DI KU - DI KU - DI RAM SAM SAM

A

RAM SAM SAM

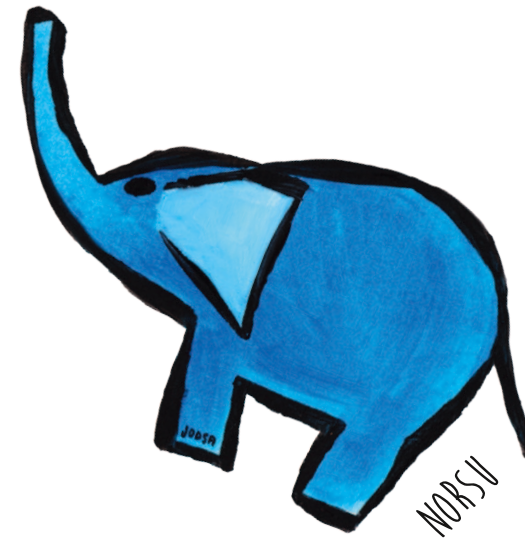
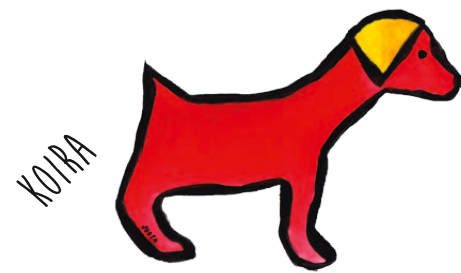
KUDI KUDI KUDI

ME TÄSSÄ

ELÄINLAULU

SUOMALAINEN KANSANSÄVELMÄ

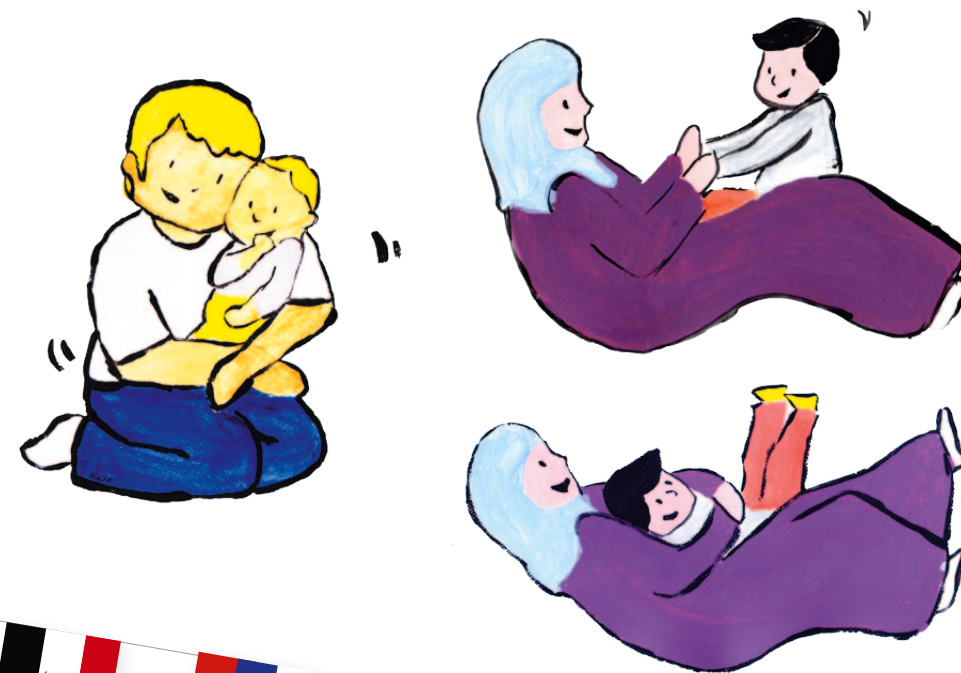

LAIVA

SUOMALAINEN KANSANSÄVELMÄ

 LAI - VA LAI - VA, MIN-NE SE LAI-VA ME - NEE?

 MUIL-LE MAIL - LE O-ME - NOI-TA OS - TA-MAAN,

 KAA-LIN-PÄI-TÄ KAUP-PAA-MAAN. HUPS! LAI-VA KEIK-KUU!

SUTSI SATSI

SUTSI SATSI SUTSI SATSI SUTSI SATSAA X2

PEUKALOT
YLÖS!

PYÖRI!

TAPUTA!

JALAT
KOUKKUUN!

KÄDET ALAS!

KÄDET
YLÖS!

KÄDET VARPAISIIN!

KÄDET YLÖS!

KÄDET VARPAISIIN!

HYPPÄÄ!

JALAT KOUKKUUN!

KÄDET VARPAISIIN!

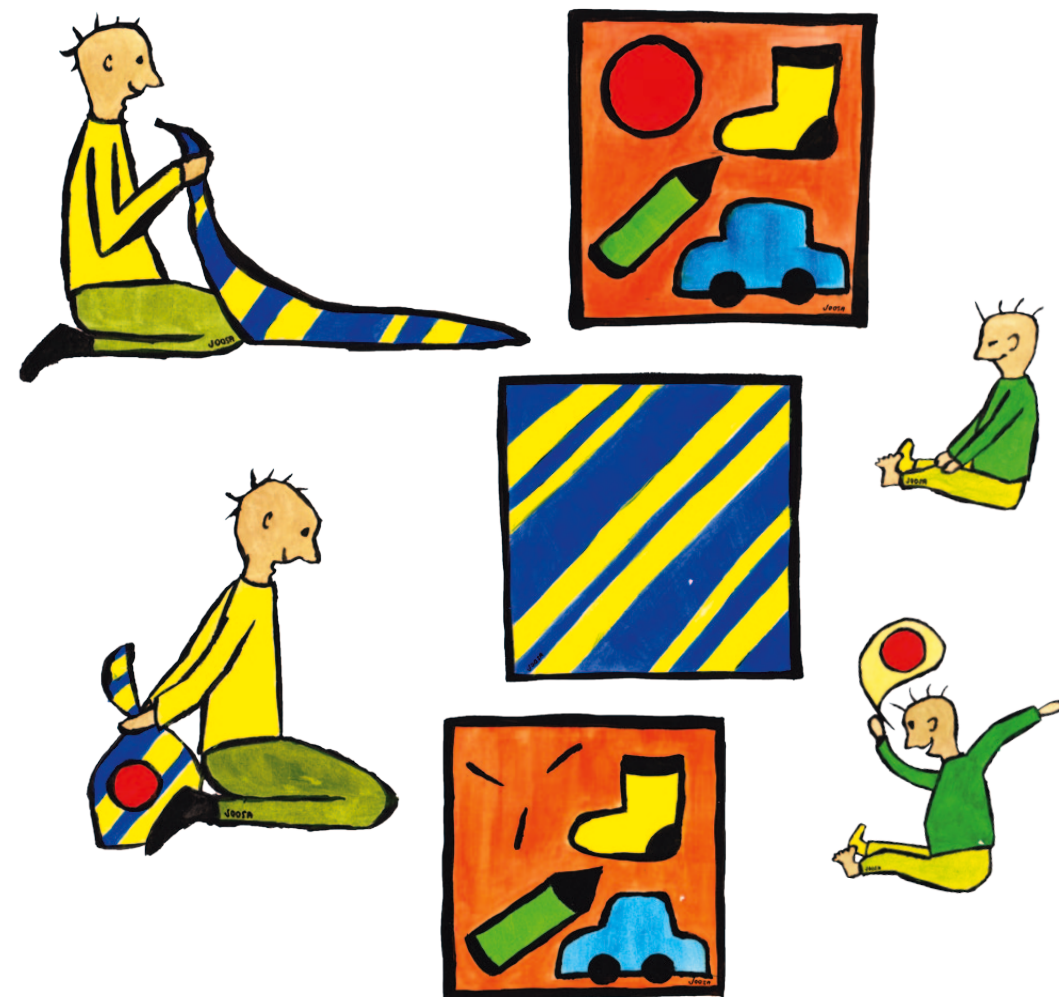
TAPUTA!

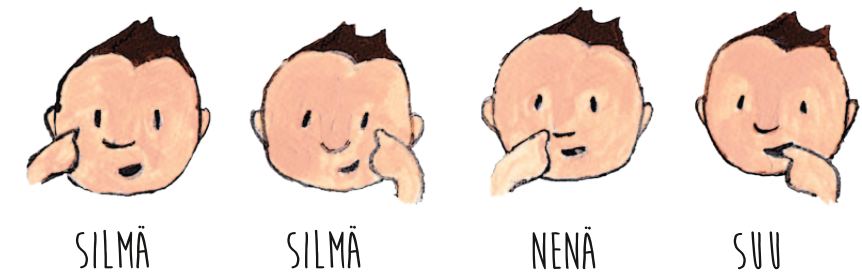
MARSSI!

KIM-LEIKKI

SILMÄ, SILMÄ, NENÄ, SUU

ÄITI/ISÄ SINUUN RAKASTUU.

LEIKITÄÄN! – OHJEET OHJAAJALLE

Kädessäsi on Leikitään! -kirjanen, joka on tehty turvapaikkaa hakeville vauvaperheille. Kirjasta voi käyttää toki muidenkin pikkulapsiperheiden kanssa. Leikit, laulut, ja lorut ovat valittu niin, että ne tukevat alle 3-vuotiaiden kehitysvaiheita ja käsittelevät heitä kiinnostavia aiheita. Kirjaisessa on seitsemän leikkiä, joista kuuteen liittyy loru tai laulu. Jokaista leikkiä voi leikkiä niin vauvan kuin leikki-ikäisen kanssa. Kuvat havainnollistavat, miten leikkejä voi soveltaa eri-ikäisten lasten kanssa leikkiessä.

Kirjanen sopii tueksi ohjattuun toimintatuokioon tai tapaamiseen yhden perheen kanssa. Voit käyttää sitä kokonaisuudessaan tai ottaa siitä valitsemiasi osia, vaikka vain yhdenkin leikin. Varaa aikaa ja tila, jossa voit kiireettömästi kohdata vanhemman ja lapset. Jaa aluksi kirjanen vanhemmille tutkittavaksi, jotta he voivat seurata tuokiota siitä ja jotta se tulee tuokion aikana

tutuksi. Tärkeintä ei ole, että sanat, leikit, melodia tai rytmi opittaisiin oikein, vaan että kannustat vanhempia olemaan yhdessä lapsen kanssa ja käyttämään kieltä. Jos on tarpeen, näytä kirjasesta, mikä leikki tai laulu on kyseessä. Käy jokainen käyttämäsi leikki läpi rauhallisesti niin, että leikkiohjeet tulevat ymmärretyiksi. Toista laulut pariin otteeseen. Koko materiaalin läpikäyminen kestää noin puoli tuntia. Sopivaa tuokion pituutta on vaikea määritellä, se voi olla kaikkea 10–30 minuutin väliltä. Sensitiivisyys ryhmän kokoa, ikärakennetta ja muita vaikuttavia tekijöitä kohtaan on tärkeää.

Käytä ohjatessasi mahdollisimman paljon suomen kieltä ja eleitä. Jos teillä on yhteinen kieli tai mahdollisuus tulkkiin, sitä tulee toki käyttää. Rohkaise samalla vanhempaa käyttämään omaa äidinkieltään. Äidinkieltä voi tukea leikkien lomassa esimerkiksi kysymäl-

lä, miten kirjasen kuvia nimetään omalla kielellä. Tuokion päätteeksi perhe saa kirjasen mukaansa. Tärkeää on kannustaa vanhempaa äidinkielen monipuoliseen käyttöön lapsen kanssa kotona. Kaikki kirjasen leikit, laulut ja lorut ovat sovellettavissa perheen omalle äidinkielelle. Kirjasen kuvitus auttaa sisällön soveltamista monille eri kielille. Jos voit, palaa perheen kanssa kirjasen sisältöön ja jatka tuokioiden pitämistä esimerkiksi viikoittain.

Kun perhe saa kirjasen omaksi ja alkaa käyttää sitä myös itsenäisesti, on sillä vaikutusta vanhemman ja vauvan varhaisen vuorovaikutuksen ja lapsen kielenkehityksen kannalta. Kirjasesta on myös kuvien avulla helppo saada tukea perheen ja ohjaajan väliseen kielelliseen kommunikointiin. Koska vastaanottokeskuksissa ei välttämättä ole paljon leikkivälineitä tai muuta lapsille sopivaa materiaalia, kirjasen ideat on mahdollista toteuttaa ilman mitään oheistarvikkeita. Kirjasen tarkoituksena on olla osallistava ja helppokäyttöinen apuvä-

line turvapaikkaa hakevien perheiden kanssa työskentelyyn. Se pyrkii lisäämään perheen hyvinvoinnin ja omatoimisuuden edellytyksiä sekä sopeutumista uuteen ympäristöön. Sekä äitien että isien osallistaminen on tärkeää, lisäksi isommat sisarukset ovat tervetulleita mukaan. Kirjasen tarkoitus on myös tukea vanhemman ja vauvan välistä varhaista vuorovaikutusta sekä kannustaa oman äidinkielen käyttöön ja näin tukea myös lapsen kielenkehitystä. Äidinkieli on uuden kielen oppimisen edellytys. Sopeutuminen uuteen kulttuuriin pohjautuu pitkälti uuden kielen oppimiseen; ilman suomen kieltä on vaikeaa tutustua Suomen kulttuuriin, tapoihin, suomalaisiin tai päästä mukaan opiskelu- ja työelämään. Tuokioissa käytetään yleiskielenä suomen kieltä, jotta uusi kieli tulee tutummaksi koko perheelle.

Antoisia hetkiä Leikitään! -kirjasen parissa,

Karoliina Rätty & Johanna Saarinen
leikitaaninfo@gmail.com

Ensi- ja turvakotien liitto
Vauvaperhe turvapaikanhakijana
-projekti 2012–2014

www.ensijaturvakotienliitto.fi